

Spor, som var foreslaaet. Dette var i Virkeligheden en Genoptagelse af, hvad en paa Stolevæsenets Omraade saa anset Mand som Monrad havde planlagt, en Forbedring af det man tilstræbte gennem de etaarige Kursus, og en Forbedring paa den Maade, som jeg tror, at Pædagoger i Almindelighed ville anse for rigtig. Hovedsynspunktet for mig er imidlertid dette — og det er det, jeg finder Anledning til at fremhæve — at der ved denne Plan skulde udfyldes et Hul, der findes i vor Lærereuddannelse. Dette skal ikke være sagt som en Bebrejdelse til nogen Side, ikke nogen Bebrejdelse til Seminarierne. Disse ere beregnede paa Uddannelse af Lærere til Folkeskolen, altsaa for den brede Skole, hvor Fordringerne stilles lavest. Saa have vi jo endvidere Uddannelsen ved Universitetet for Lærerne ved den lærde Skole. Men vi have ingen eller kun meget lidt af rationel og fornuftig Uddannelse af Lærere for Mellemskolen eller Middelskolen, som man nu vil kalde den, og jeg kan ikke erkende, at det skulde ligge uden for Statens Opgave at sørge herfor, selv om ogsaa denne Middelskole væsentlig bæres ved private Kræfter og ikke af Staten som den lærde Skole for en stor Del og som Almue- eller Folkeskolen for Størstedelen af det offentlige, o: Kommunerne eller Staten. Middelskolen bæres jo ogsaa for en meget væsentlig Del af Kommunerne, og den bæres for en meget væsentlig Del af Staten. Til Middelskole i den Forstand regner jeg foruden Realskolerne ogsaa Højskolerne, som vi have givet en meget stor Bevilling til. Det var min Tanke, og Hovedtanken heri, at her for Uddannelsen af Lærere for Mellemskolen maatte gøres noget. De kunne vel af og til — som Gæster — faa Undervisning ved Universitetet; men der er ikke sørget for dem paa særlig Maade, og dette er dog en Opgave, som jeg ikke kan erkende for at ligge uden for Statens Opgave. Det er den, som en saadan Fortsættelsesundervisning skulde løse. Jeg haaber, at Tanken vil vinde Anslag, ikke som en Forandring i eller som en Hindring for det Forslag, som foreligger nu her i Tinget om Forbedring af Seminariernes Forhold, men som et væsentligt Supplement dertil. I øvrigt naar det altsaa ikke nu kan sættes igennem, naar man ikke for Tiden kan naa dette Maal, saa skal jeg naturligvis være villig til at forhandle med Udvalget om Afhjælpningen af de mulige uheldige Forhold i enkelte Retninger ved de bestaaende etaarige Kursus for Reallærere — som naturligvis vedblive saa længe — i Retning af f. Eks. at formindste det Stipendium, eller hvad man vil kalde det, som

gives dem. Det skal jeg naturligvis være fuldstændig villig til at forhandle om, det kan være, det er kommet for højt op; men Sagen er jo, at det meget ofte er Familiefædre, som søge denne Uddannelse, og som derfor have ganske særlig vanskeligt ved at gøre det for et ringere Beløb. Det er ikke unge Mennesker som dem, der søge Seminarierne, og hvem man kan bistaa med et langt ringere Beløb. Der kan jo godt være noget at rette her, og jeg skal naturligvis være villig til at forhandle om at gøre derved, hvad der kan gøres. Feriekursus tillægger jeg ganske overordentlig Betydning, men jeg nævner dog, at paa Grund af deres Kortvarighed, kunne de ikke fyldestgøre det, Tanken er med Fortsættelsesseminariet; det er der ikke Tale om, at de kunne gøre. De ere en Fuldstændiggørelse af Seminarieuddannelsen, som er yderst rimelig og har baaret fortræffelige Frugter, men de kunne ikke erstatte det andet; det vil næppe nogen mene. Jeg har for mit Vedkommende ikke hørt Klager fra nogen, der har deltaget i Ferieundervisningen over, at de dem anviste Lærere ikke have været fyldestgørende. Det har altid glædet mig at modtage den mest levende Paastømmelse, kan jeg sige, fra de paagældende Lærere, baade mundtlig og skriftlig. Jeg har aldrig en eneste Gang hørt en Klage over det; men selvfølgelig paases det og skal vedblivende blive paaset, hvad den ærede Ordfører henlede min Opmærksomhed paa, at Lærerne virkelig blive første Rangs Lærere. Jeg tror, de have været det. — Jeg skal ikke dvæle videre ved Forslaget under Nr. 187, som jeg jo ikke tiltræder; jeg maa der nødvendigvis forbeholde mig min Stilling, fordi Spørgsmaalet behandles i en Paragraf af det Lovforslag om Seminariernes Ordning, som er forelagt Tinget, og Resultatet af, hvad man bliver enig om paa det Sted, maa nødvendigvis faa Indflydelse her. Jeg skal ganske slutte mig til de Udtalelser, den ærede Ordfører har gjort med Hensyn til Nr. 188 og 189, som jeg altsaa ikke behøver at dvæle videre ved, ligesom heller ikke ved Nr. 190. Jeg beklager derimod, at man har nægtet Forhøjelsen af Lærer Sauters Honorar, jeg kan ikke gøre videre for det, end jeg har gjort; naar man ikke vil gaa ind derpaa, maa jeg finde mig deri. Derimod paastømmer jeg, hvad der er sket under Nr. 192, som er noget nyt, det vil sige noget, som Folketinget ikke tidligere har villet indrømme. — Saa skal jeg endelig, inden jeg gaar videre, da det ikke finder sit Udtryk her i Betænkningen eller Endringsforslagslisten, ganske tiltræde, hvad den ærede Ordfører bemærkede om de